

כ"ו בתמוז תשס"ט, 18.07.09
גיליון מס' 165

פרשת מטות-מסעי

כי גרים הייתם

מאת עינת ואהרלה לב, קיבוץ מעלה גלבוע

פרשותינו הן הפרשות המסכמות את ספר במדבר. לאחר שלושה חומשים בהם עסקנו בשעבוד מצרים, ביציאה הנרגשת מבית עבדים ובתקופה הארוכה במדבר, עמוסת העליות והמורדות, תוך למידת דינים רבים ושונים – באו שתי פרשות אלו והן מסכמות את התקופה, ומבררות בירורים אחרונים לקראת הכניסה לארץ – הנהגות בזמן מלחמה ולאחריה - העלאת המכס לה' לצורך כפרה, הודאה ועידון המידות, וכן ענייני ירושת הארץ.

42 חניות חנו בני ישראל במדבר, 42 פעמים פיתחו את הבהמות, הורידו את המשא, פרקו את היתדות והיריעות, נאבקו ברוח ובנו אוהלים. 42 פעמים סידרו את הציוד באוהל, תלו תמונות, פרשו שטיחים וניסו לשוות לעצמם תחושה של בית. 42 פעמים עלה הענן מעל אוהל מועד – לעתים אחרי שנים רבות, לעתים אחרי יממה אחת בלבד – והם קיפלו, גלגלו, פרקו, עטפו, ארזו, העמיסו על בהמות המשא ועל הגב – ויצאו שוב למסע אחרי הענן ועמוד האש. במסע הזה, בו לא הותר להם להיאחז בקרקע, הפך המדבר לביתם והאלוקים לצור מבטחם. אט-אט למדו לבטוח בו, לסמוך, להאמין. יום אחר יום חזו במן יורד מן השמים, וחזו בא-ל הנושא אותם על כפיו. אחרי 40 שנה, גם הספקן הגדול ביותר האמין כי הקב"ה נמצא אתם בכל עת.

עתה, ערב הכניסה לארץ, בשורה חדשה מגיעה. הארץ המובטחת, החלומית, הרחוקה, הלא ממומשת – הופכת לאחר שנות דור לאפשרית. על הגבול הם עומדים והשיחה נסובה אודות חלוקת הארץ לנחלות ולשבטים. איש איש וטענותיו, איש איש וצרכיו.

בד בבד עם חלוקת השטח, נזכר הציווי אודות הפרשת ערים ללויים. שבט לוי, בשל היותו משרת השם, לא זוכה לנחלה משלו. עליו להיות פנוי לשרת בקודש. על מנת שיוכל להתקיים, מופרשות ללויים בתוך נחלות השבטים 42 ערים.

בעל ה'כלי יקר' מעיר על הזיקה בין המספרים – מ"ב מסעות, מ"ב ערי לויים, וטוען כי ערי הלויים עומדות כנגד המסעות. בכל אותן 40 שנות נדודים, בכל אותם 42 מסעות, היה עם ישראל כגר, כאדם נטול נחלה, מנוודי המדבר. באותן שנים, מי שנשא את עול ההנהגה על כתפיו היה שבט לוי; הלויים שרתו במשכן ונשארו את יריעותיו וכליו ממקום למקום, ומשה ואהרון, "בני איש לוי", שמשו כמנהיגי העם. עתה, עם קבלת הנחלות, עוברת ההנהגה מידי שבט לוי ונמסרת ליהושע. הלויים נותרים כגרים

בארץ, ללא נחלה, שדה או כרם. בנוסף לששת ערי המקלט, משמשות גם ערי הלויים כערי מקלט לרוצח בשגגה, והנאלץ לברוח אליהן – גם הוא גר. גר שחי בין גרים.

נראה לנו, כי שימור מושג הגרות בצורת 42 ערים הפרושות בכל נחלות השבטים, בא להזכיר לעם הנכנס לציון כי גם עם ההתנחלות, ההתקרקעות, החיבור לאדמה – יש מקום לחלק הגר בתוכנו. ערי הלויים מהוות מרכזים ללימוד תורה ומשמשות כאנדרטה לתקופת המדבר, הנוודות והתלות המוחשית כל כך בבורא, ומשמשות לכך תזכורת תמידית. והדברים ודאי יפים גם לימינו, ימי שיבת ציון החדשה.

עינת ואהרלה לב, חברי קיבוץ מעלה גלבע, הורים לשלושה ילדים מקסימים.
אהרלה מחנך בבית ספר שק"ד בקיבוץ שדה אליהו, עינת מנחת קבוצות ותומכת לידה.

אפשר לקבל את דף פרשת השבוע של הקיבוץ הדתי בדואר אלקטרוני או לראות אותו באינטרנט באתר של הקיבוץ הדתי בכתובת: www.kdati.org.il/parashat/hashavua.htm

כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש לשלוח הודעה אל: webmaster@kdati.org.il ולרשום subscribe בשורת הנושא. כדי להפסיק, יש לכתוב unsubscribe בשורת הנושא.

תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: webmaster@kdati.org.il

אתר האינטרנט של הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il

הקיבוץ הדתי, דובנוב 7, ת.ד. 40015, תל אביב 64732 | טל: 03-607-2777 | פקס: 03-695-7039